

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 92

Číslo: 15

8. dubna 2012

Cena: 8 Kč

VELIKONOCE U NAŠICH SOUSEDŮ NA SEVERU EVROPY

Velikonoce máme obvykle spojeny s jarem, rozkvetlými stromy, zelenými trávníky a s hřejivými slunečními paprsky. I obchody jsou plné velikonočních kuřátek, kvetoucích ratolestí, zajíčků...

Málokdo se zajímá o to, jak slaví svátky Kristova vzkříšení naši severní sousedé na Islandu, ve Švédsku, v Norsku a ve Finsku. Jednu výhodu proti nám určitě mají - Velikonoce jsou u nich pětidenní svátky, zatímco u nás se nepodařilo v parlamentu prosadit, aby byl svátek aspoň na Velký pátek. Obchody jsou většinou zavřené a lidé jsou na to zvyklí, zatímco u nás by obchodníci "nepřežili" takovou ztrátu tržby a lidé by se vztekali, že si nemohou koupit kdykoli a cokoli.

Tak jako je u nás typickým velikonočním jídlem nádivka, na Islandu to bývala obilovinová kaše (nejčastěji z ječmene). Bohatší lidé připravovali kaši rýžovou, která byla opravdovým luxusem. Děti dostávaly velikonoční dárky (především sladkosti) v papírových krabicích, jež nahrazovaly naše vajíčka, která se až do roku 1920 na Islandu nevykytovala.

Dnes se na Islandu jí uzené maso vařené v červeném víně s omáčkou z hnědého cukru, hořčice a kečupu, které se podává s ananasem, růžičkovou kapustou, hráškem a karotkou. Zajímavé je, že o Velikonicích se na Islandu nesmějí jíst králíci. Hospodyně proto pečou sladké králíky z těsta, kteří připomínají naše velikonoční beránky.

Papírová krabicová vajíčka nahradila vajíčka čokoládová, která jsou plněná bonbony.

Lidé zdobí své domovy čerstvými zelenými ratolestmi a narcisy, děti ve školách vyrábějí velikonoční dekorace, kterými se pak na Boží hod mezi sebou chlubí.

Velikonoce jsou na Islandu svátky celé rodiny, které dnes mnozí tráví cestováním a návštěvami příbuzných a známých.

Švédové oplývají hojností všelijakých velikonočních zvyků - hlavně žertů a pověr. Např. na Škaredou středu se každý snaží zajistit své obydlí a majetek před rejdy čarodějnic, které jsou nejnebezpečnější právě v období mezi Škaredou středou a Božím hodem velikonočním.

Dokončení na str. 3

Velikonoční dopis bratra patriarchy

*„Když udělali všechno přesně tak, jak to bylo o něm v Písmu napsáno, sňali jej z kříže a položili do hrobu. Ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých.“
Skutky apoštolů 13,29-30*

Sestry a bratři,

pozdravuji vás v čase velikonočních svátků, kdy nasloucháme evangeliu a slavíme v našich sborech při liturgii Ježíšovo vzkříšení a vítězství nad hříchem a smrtí.

Svědectví o Ježíšově vzkříšení podávají čtyři evangelia – Matoušovo, Markovo, Lukášovo a Janovo. Ale též spis nazvaný Skutky apoštolů, obsahující velmi starobylá velikonoční vyprávění a kázání. O prázdném hrobě a setkání se Vzkříšeným svědčí Marie z Magdaly, apoštol Petr a Jan a další očití svědci. Svědkem Ježíšova vzkříšení je i apoštol Pavel. „Naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně“ (1 K 15,8).

Byl to právě apoštol Pavel, který přinesl toto poselství do mnoha zemí a měst starověkého světa. Jedním z nich byla i Antiochie Pisidská v Malé Asii (Sk 13,14-52). V tomto městě vstoupil apoštol Pavel v sobotní den do synagogy – židovské modlitebny. Tehdy jako dnes se čtou při židovské bohoslužbě oddíly ze Zákona a Proroků. Po čtení z posvátných spisů následoval výklad. Představený synagogy se zeptal: „Kdo chce k přečteným oddílům promluvit? Kdo má slovo vysvětlení či povzbuzení?“ Přistoupil apoštol Pavel a začal promlouvat ke shromážděným. Jeho promluva byla velkým svědectvím o Ježíšovi. Z Pavlova svědectví je patrné toto trojí. Za prvé Pavel upozorňuje, že Ježíš nebyl mnohými lidmi poznán jako Mesiáš. Za druhé odkazuje na Písmo. A za třetí přináší radostnou zvěst o Vzkříšeném.

Apoštol Pavel ve svém kázání v synagoze říká: „Obyvatelé Jeruzaléma a jejich vůdcové Spasitele nepoznali.“ Ježíše nepoznali mnozí jeho současníci a nepochopili jeho jedinečný význam. Ježíše nepoznávají a odmítají mnozí lidé i dnes. Proč lidé nepoznávají Ježíše jako toho, kdo je „cesta, pravda a život“? Je to i z toho důvodu, že naše svědectví není dostatečně zřetelné a přesvědčivé. Zde je pro nás velkým příkladem a autoritou apoštol Pavel. Poznal a v hloubce svého nitra prožil, že Kristus je živý, že vstoupil do jeho života, aby ho obrátil k dobru, že ho provází a je s ním (Ga 2,20). Pavel s vděčností vůči Bohu jako jeho služebník předával evangelium mnohým. I v naší církvi od počátku byla řada velkých svědků evangelia. Především takovým svědkem a novodobým hlasatelem evangelia byl Karel Farský. On dokázal lidem, kteří po 1. světové válce ztraceli víru a prožívali duchovní krizi, Ježíše znovu přiblížit a zpřítomnit v kázání a liturgii. Mnohé dokázal nadchnout a probudit v nich víru. Ale nebyl to jen Farský sám. Byli to mnozí další, kteří zakládali a budovali sbory naší církve.

Vidíme, že Pavel často odkazuje na Písmo. Apoštol v synagoze v Antiochii Pisidské připomíná, že vše, co se stalo s Ježíšem v Jeruzalémě, bylo již předem předpověděno ve Starém zákoně – v Zákoně (Tóře) a Prorocích. A dodejme také v Žalmech. Skutečně, když čteme některé Žalmy, jako by v nich byl obsažen spravedlivý zápas a bolestný úděl Ježíšův, jeho utrpení, ale také vzkříšení (Ž 16; Ž 22; Ž 69; Ž 70 a další). I pro nás platí, že Ježíše více poznáváme, když vstupujeme do pozoruhodného svědectví Bible. Písmo svaté je nám dáno proto, abychom v něm společně i sami pravidelně četli a poznávali tak více Ježíše.

Apoštol Pavel říká: „Přinášíme vám radostnou zprávu.“ Bůh splnil sliby dané v dávných dobách praotců, poslal Ježíše, který byl sice odmítnut a potupen, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých. Velikonoční slavení Kristova vzkříšení a vítězství je spojeno s otázkou, zda nám dnes život v církvi a s církvi přináší skutečnou radost, hlubokou, pravou radost. Vždyť církev je a má být společenstvím, které je neseno a určováno navzdory všemu stálou velikonoční radostnou vírou z evangelia. Radost z Krista má být větší než všechny naše stesky a nářky. Apoštol Pavel napsal výstižně v jednom ze svých dopisů: „I když máme proč se rmoutit, přesto se radujeme“ (2 K 6,10). I my ve své církvi a v osobním životě máme mnoho důvodů ke smutku, k hořkým pocitům lítosti a zklamání, ale přesto radost má v našich myslích a srdcích převažovat. Má nést a určovat atmosféru v naší církvi, v našich náboženských obcích a v jednotlivých konkrétních společenstvích. Vždyť Boží láska nám darovaná v Ježíši Kristu je silnější než lidská nenávisť a podlost. Boží odpuštění je větší než naše selhání a hříchy. Boží pokoj je hlubší než naše obavy a strach z budoucnosti.

Sestry a bratři, přeji vám Kristovou blízkostí požehnaná shromáždění ve sborech, modlitebnách a všude tam, kde se setkáváte v jeho jménu. Ať při našich velikonočních shromážděních zakoušíme pokoj, radost a naději od toho, který pro nás zemřel a vstal z mrtvých. Ať tato radostná naděje z velikonočního evangelia prostupuje a utváří náš život v církvi a povzbuzuje nás se všemi křesťany k přesvědčivějšímu svědectví naší osobní i společné víry.

Tomáš Butta, patriarcha

O smyslu života

Psychiatr a lékař Viktor E. Frankl, který se ocitl za druhé světové války v koncentračním táboře, zdůrazňoval, že nejde ani tak o to, co my očekáváme od života, jako spíše o to, co život očekává od nás. Spoluvězně, kteří s ním tehdy sdíleli těžký osud, nazývá kamarády. V jedné ze svých knih vzpomíná, jak se jednou dozvěděl, že dva muži mají v plánu spáchat sebevraždu. Platilo, že je zakázáno povzbudit ty, kteří chtěli odvrhnout svůj život, rozběhnout se proti ostatním drátům nabitým elektřinou. I přesto je V. Frankl vyhledal. Po chvíli rozhovoru s prvním z nich se dozvěděl, že muž má doma šestiletou dceru. „Vidíš, kamaráde, smyslem tvého života je vychovat dítě, dát mu otcovskou lásku. Kvůli tomu se musíš snažit přežít.“ A oslovený souhlasil. Druhý spoluvězeň byl vědec, který vydal řadu odborných statí. „Kamaráde, ty přece musíš dokončit své vědecké dílo a dát ho lidem, to je tvoje poslání,“ povzbudil také jeho Frankl. I tento člověk se vzchopil, získal opět motivaci, sílu a toužil přežít.

Jen ten, komu zmizí smysl jeho existence, ztrácí odolnost. Trefně se vyjádřil filosof Friedrich Nietzsche: „Kdo má ve svém životě nějaké proč, ten snese téměř každé jak.“ Obtížná situace dává člověku příležitost vnitřně překonat sám sebe. V koncentračním táboře se podle V. E. Frankla některým právě proto, že byli schopni projít utrpením, podařilo i ve vnějším ztroskotání a umírání dosáhnout takové lidské velikosti, k níž by ve své dřívější všední existenci nebyli nikdy dospěli. Čelit onomu hrůznému „jak“ přítomné situace bylo třeba. Doktor Frankl píše: „Život ve svém důsledku neznamena nic jiného než nést zodpovědnost za správné odpovědi na otázky života, za plnění úkolů, které před každého z nás život staví, za splnění požadavku přítomné hodiny.“ Nejde jen o uskutečnění cíle vlastní tvořivou činností. Pokud konkrétní osud uloží člověku nějaké utrpení, měl by si uvědomit, že tu se svým trýznivým osudem stojí v celém kosmu jako neopakovatelná jedinečná bytost. „Kolik je toho nutno ještě odtrpět,“ vyjádřil se kongeniálně na toto téma básník R. M. Rilke.

Analyzovanou problematiku vidí Frankl v extrémní existenciální situaci koncentráku takto: „Nám šlo o smysl života jakožto oné komplexnosti, jež v sobě skrývá i smrt, a tak neposkytuje jen smysl života, nýbrž i smysl utrpení a smrti; o tento smysl jsme zápasili.“ Podobný způsob uvažování se nás týká také. Utrpení ani smrti se nemůžeme na své pouti vyhnout, patří k našemu životu, nicméně vyhlížíme spásu plni naděje.

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ - VZKŘÍŠENÍ PÁNĚ

Ty jsi můj Bůh, tobě vzdávám chválu, vyvyšuji tě, můj Bože. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné! Aleluja.

ŽALM 118,28-29

První čtení: Skutky 10,34-43

Tužby:

- Ze vzkříšení Kristova abychom se v církvi radovali, modleme se k Hospodinu.
- Spolu s Kristem abychom k novému životu vstávali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Milosrdný Bože, děkujeme ti, že nemusíme Ježíše hledat mezi mrtvými, neboť on je živ a stal se Pánem života. Učiň si z nás nové stvoření a pomoz nám růst k plnosti života věčného! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Korintským 15,1-11

Evangelium: Jan 20,1-18

Alternativním evangelijním čtením je Marek 16,1-8 (viz formulář Bílé soboty – vigilie Hodu Božího velikonočního).

Verše k obětování: Žalm 139,1-2

Verše k požehnání: 1. Korintským 5,7-8

Modlitba k požehnání:

Bože náš, Pane a Dárce života, přiveď nás do slávy vzkříšení, kterou jsi zaslíbil těm, kdo v srdci věří a ústy vyznávají, že tvůj Syn Ježíš Kristus vstal z mrtvých. Jemu buď sláva navěky. Amen.

Vhodné písně: 248, 250, 252, 255

Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ UZDRAVOVÁNÍ

50

Uzdravení Petrovy tchyně Mk 1,29-31; Mt 8,14-15

Pokračování z minulého čísla
Zpráva výslovně praví, že teprv, když přišli do domu, pověděli Ježíšovi o tchyni, tj. o její nemoci. Židé pokládali i horečnaté nemoci za účinek démonů a podle toho je léčili. Měli kouzelnická pravidla, jak si v různých druzích horečky počínat. Tak například se šlo se džbánem k vodě, přinesla se domů voda pro hosta, který přišel do domu (pro horečku), pak se šlo se džbánkem k vodě zpět, sedmkrát se jím zamávalo a voda se z něho vylila do řeky, aby s sebou odnesla hosta (nemoc).

Verš 31: Ježíš neutilizoval kouzelných úkonů a ani slov. Přistoupil, uchopil ji za ruku a pozvedl ji. V duchu doby se tím asi rozumí to, co je často obsaženo v soudobých uzdravovacích historiích, že dotekem ruky přechází uzdravovací síla z lékaře do nemocného. I přestala jí horečka a ona jim posluhovala. Mocný dojem z Ježíšovy osobnosti způsobil, že horečnatý záchvat přestal. Nedostavila se ani malátnost, nemocná byla hned s to, aby vstala a hostům posluhovala.

Matoušova verze (Matouš 8,14-15)

Výklad Williama Barclaye

Když srovnáme Markovo vyprávění s Matoušovým, potvrzuje se nám, že

se tato příhoda stala v Kafarnaum – podle Marka v sobotní den poté, co byl Ježíš na bohoslužbě v synagoze. Když byl Ježíš v Kafarnaum, bydlel v domě Petrově, protože nikdy neměl vlastní domov. Petr byl ženatý a legenda praví, že v pozdější době byla Petrova manželka jeho pomocnicí v práci pro evangelium. Klement Alexandrijský (Stromateis 7,6) vypravuje, že Petr a jeho žena byli umučeni společně. Petr se musel dívat na hroznou zkoušku, kterou jeho žena musela projít před tím, než to zakusil on. Když viděl, jak vedou jeho ženu na smrt, zavolal ji jménem a povzbuzoval a utěšoval ji slovy: „Pamatuj na Pána!“

V evangelijním příběhu byla matka Petrovy manželky nemocná horečkou. V Palestině byly tehdy běžné tři druhy horečky. Byla to tzv. horečka z Malty, která se vyznačovala slabostí, chudokrevností a chřadnutím, které trvalo celé měsíce a často končilo smrtí. Pak existovala tzv. občasná horečka, která se podobala tyfové horečce. A především to byla malárie. Na územích, kam vstupovala řeka Jordán a opouštěla moře Galilejské, tam byla zem bažinatá. Tam se rodili malariční moskyti a velmi se jim tu dařilo. Kafarnaum a Tiberias – to byly oblas-

ti, kde byla malárie velmi rozšířená. Často byla provázána žloutenkou a zimnicí. Pravděpodobně to byla právě malárie, kterou trpěla Petrova tchyně. Zázrak vyléčení této ženy vypovídá mnohé nejen o Ježíši, ale také o ženě, která byla uzdravena.

Podle Marka přišel Ježíš ze synagogy, kde vyléčil člověka posedlého nečistým duchem (Mk 1,21-28). Podle Matouše právě uzdravil setníkova sluhu, když byl na cestě domů. Takové zázraky Ježíše něco stály – při každém uzdravení z něj vycházela jeho síla a on byl nepochybně unaven. Do Petrova domu šel, aby si odpočinul. Ale sotva tam přišel, ukázalo se, že je zase třeba, aby pomohl a uzdravoval. Tady nebyla přítomna veřejnost – nebyl tu zástup, který by se na to díval, obdivoval ho a žasl. Zde byl jen prostý domek a ubohá žena, která se zmítala v horečce. A přece i za těchto okolností vydal Ježíš ze sebe všechnu svoji moc. Ježíš nebyl nikdy tak unaven, aby odmítl pomoc. Potřeby lidské nouze k němu nikdy nepřicházely jako „něco otravného“. Ježíš nebyl z těch lidí, kteří jsou na veřejnosti ti nejlepší a v soukromí ti nejhorší.

Připravila a přeložila:

Jiřina Kubíková

Pokračování příště

Nad Písmem

MILÝM RECIDIVISTŮM...

Jan 20,1-18

Milí recidivisté, sestry a bratři!

Máme za sebou duchovní cvičení šesti postních nedělí. Už jejich názvy, které jim dali naši předkové, napovídají, že je to čas náročný, přísný a tudíž budující (Pučálková, Černá, Kýchavá, Družebná, Smrtná, Květná). Paradoxně nás má právě postní doba upřímně sebereflexe i odříkání připravit na nejradošnější křesťanské svátky.

Radost Velikonoc přece stojí na ukřižovaném Božím Synu Ježíši Kristu. Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen... To je přece křesťanská mantra Velikonoc. A protože je Bůh šéfem všech paradoxů, byl Ježíš Kristus vzkříšen! Vyplatil nás z našich hříchů a vin a ještě nám otevřel brány věčného života! Srdce a mysl to nebere. Až tak Bůh miluje člověka – přesto, že my nejsme než hříšníci.

Dozvěděla jsem se, že ve věznicích byl pro recidivisty vyhlášen program: Zastav se, zamysli, změň se! Že nám to něco připomíná? No jasně – od starozákonních proroků přes Jana Křtitele až k Ježíši Kristu to slyšíme stále znovu a znovu. Protože my jsme také recidivisté... Nejsme sice v kriminále ale spíš "uvěznění" ve své lidské svobodě a při svých slabostech podléháme pokušení všeho druhu znovu a znovu. Jen co vyjde-

me z kostela, už toho pomluvíme, tomu neodpustíme, s tím se nerozdělíme, tady se rouháme, nadáváme a fňukáme. A tak od hříchu ke hříchu a od pokání k pokání se proklápáme životem. Občas nám to svět venku i předhazuje – že to jako křesťané máme jednoduché, můžeme se ze všeho vyzpovídat. Ale nesmíme se dát. Není to přece tak jednoduché! My aspoň VÍME o svém hříchu a dluzích vůči Bohu. Dnes už v rovině hříchu však rozvažuje málokdo. A když, tak s nadsázkou. Dokonce jsem zaslechl: byl by to hřích sedět v kostele, když je venku tak krásně.

Přitom: „Jen svrchovaně naivní a sebevědomý člověk si může představovat, že je sto uniknout hříchu.“ „Kdyby tak lidé věděli, jaký to znamená zisk, když člověk nalezne svou vlastní vinu, jaká je to hodnota a jaké zvýšení duševní úrovně.“ (C. G. Jung) Když někdo beze studu (další slovo vypadlé z našeho slovníku i života) říká, že má čisté svědomí, musím se zasmát a vzpomenout S. J. Lece: „Má čisté svědomí. Nikdy s ním nepracoval.“

Díky Bohu my víme, že nejsme svatí, jsme jen ospravedlnění hříšníci. Víme, že naše vyznání hříchů není levné. Protože Boží odpuštění nebylo levné! Spása a vykoupení z hříchů, zla a smrti nebylo levné! Stálo to pot, krev a smrt Božího Syna! Ten vyrovnal naše dluhy a vyplatil nás z nich. Kdo z vás se dostal do dluhové pasti? Já to řeším se svými ovečkami často. Buď můžete roztočit spirálu půjček,

nebo zajít do zastavárny. Málokdy se tím něco vyřeší. A tak mnozí i pro nepatrný prohršek (jízda načerno, založená složenka, nezaviněná ztráta zaměstnání atd.) skončí ve spárech exekutora. Exekutor vám lehce může vzít i střechu nad hlavou. Takto jedná s člověkem státem schválená lichva! Jak jinak jedná s člověkem Bůh! Hřích nemiluje ale hříšníka ano. Proto „třtiny nalomené nedolomí“. Kristus nepřišel soudit, ale spasit a zachránit! Dokonce i pro velké hříchy má při upřímné lítosti odpuštění. Jen si o Velikonocích připomeňte lotra na kříži... Exekutor nám vezme i střechu nad hlavou. Naproti tomu Bůh v Ježíši Kristu vykupuje náš život poddolaný smrtí, aby nám dal bydlení bezpečné v jeho přítomnosti! Až tak nás Bůh miluje. Co s tím? Zastavít se, zamyslet se, změnit se. Proměnit způsob vidění věci světa i lidí. S otevřeným srdcem znovu prožít Ducha. Znovu. A opravdověji než loni. S nadějí, že nám Bůh dá prožít i příští Velikonoce a z nás se stanou o něco napravenější recidivisté.

Jana Šilerová

Pane,
přiváděj nás
v bázni a chvění
k tvému kříži
se studem
a opravdovou
pokorou.

VELIKONOCE U NAŠICH SOUSEDŮ...

Dokončení ze str. 1

Nejlepší je v této době vůbec nevycházet z domu.

Na Zelený čtvrtek moc čarodějnic kulminuje, takže je třeba především chránit děti, aby je čarodějnice neukradly a neodvezly s sebou na sabat. Podle pověr čarodějnice vyrážely na své rejdy, které směřovaly na kouzelný vrch Blåkulla, aby tam tančily s ďáblem a jeho služebníky. Čarodějnice dnes připomínají jen malé děti, které se na Zelený čtvrtek obléknou do dlouhých sukní, na hlavu si vezmou šátky a s načervenalými tvářemi zvoní u dveří, popřípadě podstrčí pod dveře velikonoční dopis. Velikonoční dopisy jsou podobné valentínkám. Jsou vyzdobené obrázkem čarodějnice a obsahem je veršík, naznačující, že adresát brzy nastartuje koště a vydá se na sabat. Děti převlečené za čarodějnice přiběhnou se zapečetěným dopisem, strčí jej adresátovi pod dveře, běží se rychle schovat a zpovzdálí pozorují reakci.

Březové metly, na koncích větviček ozdobené barevnými peříčky, jsou neodmyslitelnou součástí švédské velikonoční výzdoby. Jsou to vlastně rozpletené velikonoční pomlázky, kterými se mírumilovní Švédové navzájem kdysi s chutí mrskali, stejně jako my pomlážkami.

Na Bílou sobotu se začíná slavit. Jedí se míchaná vajíčka, omelety, jehněčí, losos a z vaječných žloutků, cukru a alkoholu se šlehá vaječ-

ný koňak. Děti dostávají marcipánová zvířátka a čokoládové figurky. Na Boží hod a v pondělí nastává bujně veselí. V tyto dny se hrají různé hry s vajíčky, například "kultální vejce". Natvrdo uvařená vejce se položí do řady na zem nebo ke zdi a hráči se snaží svými vejci zasáhnout některé vejce v řadě. Když se jim to podaří, mohou si vejce, do kterého se trefili, vzít.

Ke Švédsku neodmyslitelně patří "velikonoční krajina", která se podobá našim vánočním jesličkám a je k vidění v mnoha švédských kostelech. Na velkém stole je vytvořena scénérie vzkříšení s otevřeným hrobem, figurkami apoštolů, anděla a někdy i Krista.

Norské oslavy (aspoň co se týká jídla) jsou dost podobné těm švédským, ale pověry se tady příliš nepěstují. Je tady však jeden zvyk, který zaslouží zmínku. Norové totiž na Velikonoce rádi řeší vraždy. Ve všech časopisech, v novinách, v televizi, v rozhlase, ale i na sáčcích s moukou nebo na krabicích s mlékem jsou otištěny krátké detektivní příběhy s otevřeným koncem a celé rodiny i s přáteli se snaží určit pachatele zločinů.

V Norsku žije početná menšina Laponců, jejíž velikonoční zvyky jsou v mnohém odlišné, protože Laponci bývali závislí na nomádkém způsobu života. Na jaře se stěhovali s polodivokými sobími stády z vnitrozemí k bohatým pastvinám u

pobřežních fjordů a na podzim se vraceli zpět do drsného vnitrozemí. Než se vydali na jarní přechod, zvykli si v době Velikonoc pořádat svatby a křty. V té době se do jejich osad dostával evangelický kněz, a proto se všechny náboženské obřady musely odbyť během tohoto období. Dnes Velikonoce doprovázejí velkolepé kulturní a sportovní akce, kterých se Laponci účastní v tradičních krojích.

Finové, stejně jako ostatní země, oslavou Velikonoc vítají příchod jara, přestože v tomto nejsevernějším koutu Evropy v březnu nebo v dubnu stále vládne zima. Nejstarším a nejneobvyklejším velikonočním jídlem je tradiční finská mísa mämmi, tmavá hnědá ovesná kaše vyrobená z vody a žitného sladu. Peče se pomalu v peci v lepenkových krabicích vyrobených tak, aby vypadaly jako košíky z březové kůry. V dnešní době je mämmi dezert servírovaný s krémem a cukrem, ale původně to bylo postní jídlo, které se jedlo studené s chlebem.

Příběhy a pohádky o čarodějnicích jsou součástí všeobecně rozšířené lidové tradice. O Velikonocích můžete vidět děti s usmudlanými tvářemi, jak nesou násady košťat, konvice na kávu a svazky zdobených pomlázek z vrbových větviček. Holčičky a někdy i chlapi oblečení jako čarodějnice jdou od dveří ke dveřím, říkají koledy a dostávají za odměnu peníze a cukroví.

Helena Noemi Bastlová

Ze synody slovenských duchovních

Zleva vídeňský farář Jiří Vohryzka, poradce biskupa Lumír Čmerda, slovenský biskup Jan Hradil, košický vikář Ján Lauko, vězeňský kaplan Milan Graus a vikář Rostislav Mišura.

Diecézní shromáždění v Bratislavě

Dne 18. března se na Konventné v Bratislavě konalo výroční diecézní shromáždění. Program byl jasně stanoven dle církevních řádů od závěrečného účtu za minulý rok až po rozpočet atd.

Na diecézním shromáždění přednesli referát o stavu církve kpt. ThMgr. Milan Graus - vězeňský duchovní, dále vikář - ThMgr. Rostislav Mišura, ThMgr. Ján Lauko - vikář Košice, jáhen - dr. Libor Klenovský, Ph.D., jáhen - ThMgr. Bohumil Kaman, Jiří Vohryzka - farář ve Vídni, ThMgr. Lumír Čmerda - externí duchovní a poradce biskupa.

Závěrečné slovo za duchovní proslavil ThDr. Jan Hradil, Th.D. - biskup, za laiky ing. Jiří Balajka, Dr.Sc., místopředseda diecézní rady a předseda rady starších - ing. Ivan Šembera, Ph.D. Nešlo o formální schůzi, šlo o rozhovor, který by měl mít důležité výstupy do života celého celku církve ve Slovenské republice.

Diecézní rada Bratislava

ZÁLEŽÍ NA OSOBNÍM VZTAHU K BIBLI

Navazují na téma statistické sčítání. Je těmi výsledky ohledně počtu členů naší církve někdo překvapen? Vedení církve, duchovní nebo řadoví členové církve? Ono se mi to slovo „členové“ v souvislosti s lidmi v církvi píše těžko. Ten, kdo je v církvi, není přece nějaký člen, ale je bratrem či sestrou v Kristu těm druhým, a nebo by alespoň být měl, je dítětem Božím, nebo by být měl. Vyplyvá z toho statistického výsledku vůbec něco zásadního? Kolonka o příslušnosti k církvi byla přece dobrovolná. To znamená, že se dá předpokládat, že i ti, co s církvi a v církvi žijí, nutně nemuseli toto políčko v soupisu vyplnit. Vypovídá snad tato statistika o úrovni víry lidí v naší, bez jejich vůle, před lety rozříznuté republice? Ten, kdo kolonku nevyplnil, může vskutku věřícím být, a ti, co ji vyplnili, třeba jen dali najevo svoji formální příslušnost k církvi. A ti, co patří k naší církvi a žijí na území SR, se statistického průzkumu neúčastnili vůbec. Tak proč se nad tím znepokojovat?

Znepokojovat by nás mělo něco jiného. Ne, že ale proč je nás stále méně a méně. Proč je tomu tak? Počínaje patriarchou a konče nejposlednějším, nejmenším človíčkem ve sborových lavicích, každý by si měl takovou otázku položit. A také bychom se měli sami sebe ptát: Nemám také já podíl na tom, že je nás stále méně a méně? Mohu já osobně tuto věc nějak ovlivnit? Jak známo, vše souvisí se vším, takže jednoznačně musíme dospět k závěru, že ano. Dokud si

budeme hovět ve své stávající zbožnosti, která, jak vidno, nic nezměnila, neovlivníme nic.

Bratr Aleš Toman ve svém článku „Dopis členům církve“ vyzývá, abychom debatovali a dávali náměty, jak dál, aby se situace mohla změnit k lepšímu. Takže mou myšlenkou k této věci je to, že záleží na tom, jaký vztah má každý z nás k Bibli, respektive k informacím v ní obsaženým.

A v tom je „jádro pudla“. Vždyť i někteří duchovní, a to i ve vysokém postavení, si „jedou po svém“ a na požadavky Bible příliš nehledí. Co k tomu dodat? Příklady táhnou, nás ovečky, které oni mají pást, i lidi světa. Co by

tedy oni (lidé světa) mohli v církvi hledat jiného, než co už znají ze světa, když sama církev žije jako svět?! Jak potom svědčit o tom, že jsme jiní, že věříme v Krista, který nám může dát život věčný, když naše víra a dosvědčování (děje-li se vůbec) postrádá punc pravdivosti? Lživostí jsou lidé už dost znechuceni a přesyceni, tak co by chodili do církve, která také vždy nedrží pravdu a nebojuje o ni a za ni?

A tím můj příspěvek končí a někdo další může pokračovat.

**Květuše Červená,
náboženská obec Rokycany**

Jazyk teologie a jazyk přírodovědy

Na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy na katedře filosofie se 16. března konala přednáška prof. Petra Pokorného, novozákonníka z ETF UK, o způsobu vyjadřování v těchto oborech, které jsou tolik odlišné, ale někdy se překvapivě doplňují.

Teologie má s přírodovědou společné to, že obě vznikly z kritiky mytologie. A je i potřeba, aby teologie žila s přírodními vědami v souladu. V minulosti máme mnoho příkladů, kdy je suplovala. A nejenže to dělala špatně, ale také tím zapomínala na svoje vlastní tázání. Přírodní vědy se zase někdy snažily hrát roli ideologie – ale to je také scestné, zase v opačném smyslu.

Hned na začátku Genese se dočteme, že Adam pojmenoval zvířata. To znamená definoval je ve vztahu k člověku. Dnešní přírodověda však postupuje právě opačně. Hledá objektivní vztahy a do taxonomických skupin zvířata seskupuje právě podle těch objektivních vztahů. A objektivita, o níž se snaží, znamená, že nakonec člověk je v tom taxonomickém systému přírody pouhou jednou jednotkou.

Přednášející podrobným způsobem rozebral teorii jazyka a vyjadřování. Věda dokazuje pomocí experimentu, zatímco teologie dokládá zjevení svědectvím. V diskusi byla nadhozena otázka, co by bylo zjevením v přírodovědě. Padlo několik různých názorů. Zkuste si odpovědět sami.

Pavel Benda

Kolik je husitů na Slovensku?

Po sčítání lidu v České republice a velice tristních výsledcích jsme si položili otázku, jak dopadneme my? Důvod je jasný. V České republice zhruba v 50. letech měla naše církev kolem milionu členů. V roce 1986 jsme deklarovali, že je nás 195 000, a pak jsme již nevycházeli z překvapení. Už nejsme druhou největší církví v Čechách a počet proti minulému sčítání poklesl pod 40 000, tedy za deset let 50 %. Touto skutečností bychom se měli důkladně zaobírat. Bezpochyby neděláme něco dobře. Vykazujeme stejný počet far, avšak v žádném případě na počet far není úměrný počet členů náboženské obce. Tuto realitu bychom si neměli říkat proto, abychom se skepti hleděli do budoucích zítřků. Toto si musíme stále připomínat proto, abychom započali s novou formou misie, s novou formou pastorače, s novou formou evangelizace. Je zvláštní, že dnes máme stejný počet kupř. úředníků a odborů, i když struktura této administrativy odpovídá milionové církvi, ale realita je někde zcela jinde. Ani megalomanský projekt v Husinci nevyřeší náš problém. Upozorňoval jsem na toto v zastupitelstvu bez jakéhokoli úspěchu.

A tak si dáme odpověď, kolik je nás na Slovensku?

V roce 1988 se sloužily bohoslužby bez souhlasu státu 12x do roka. Krásný člověk hodonínský, již letitý duchovní, bratr Drtina do Bratislavy dojížděl. Předal mi 27 adres. Nebylo to příliš radostné.

Ze dne na den jsme začali bohoslužby sloužit každou neděli, ze dne na den biblickou každou středu. Tak se již děje 24 let. Někdy jsem si kladl otázku, jestli má význam jet tam a zpět 300 km pro malý počet věřících. Obnovila se náboženská obec v Košicích. Každou čtvrtou neděli to bylo tam a zpět 1 050 km. Obnovila se náboženská obec v Liptovské Osadě – v Martině.

V roce 1991 nás při sčítání bylo pouze 625. Po rozpadu Československa jsme se tohoto důsledku trochu báli. V roce 2001 při novém sčítání nás již bylo 1696. Za 10 let trojnásobek. V roce 2011 bylo při sčítání lidu 1782. Opět nás bezmála 100 přibýlo. Výsledek to není světoborný, avšak ve srovnání s ostatními církvemi celkem ubylo velkým církvim ve Slovenské republice 440 000 lidí. Je to opravdu mnoho. Pro statistiku pouze uvádím, že Církve československá husitská ve Slovenské republice pokrčila 143 lidí. Z toho 54 pokřtil náš kapitán ThMgr. Graus ve vězení.

Jan Hradil

